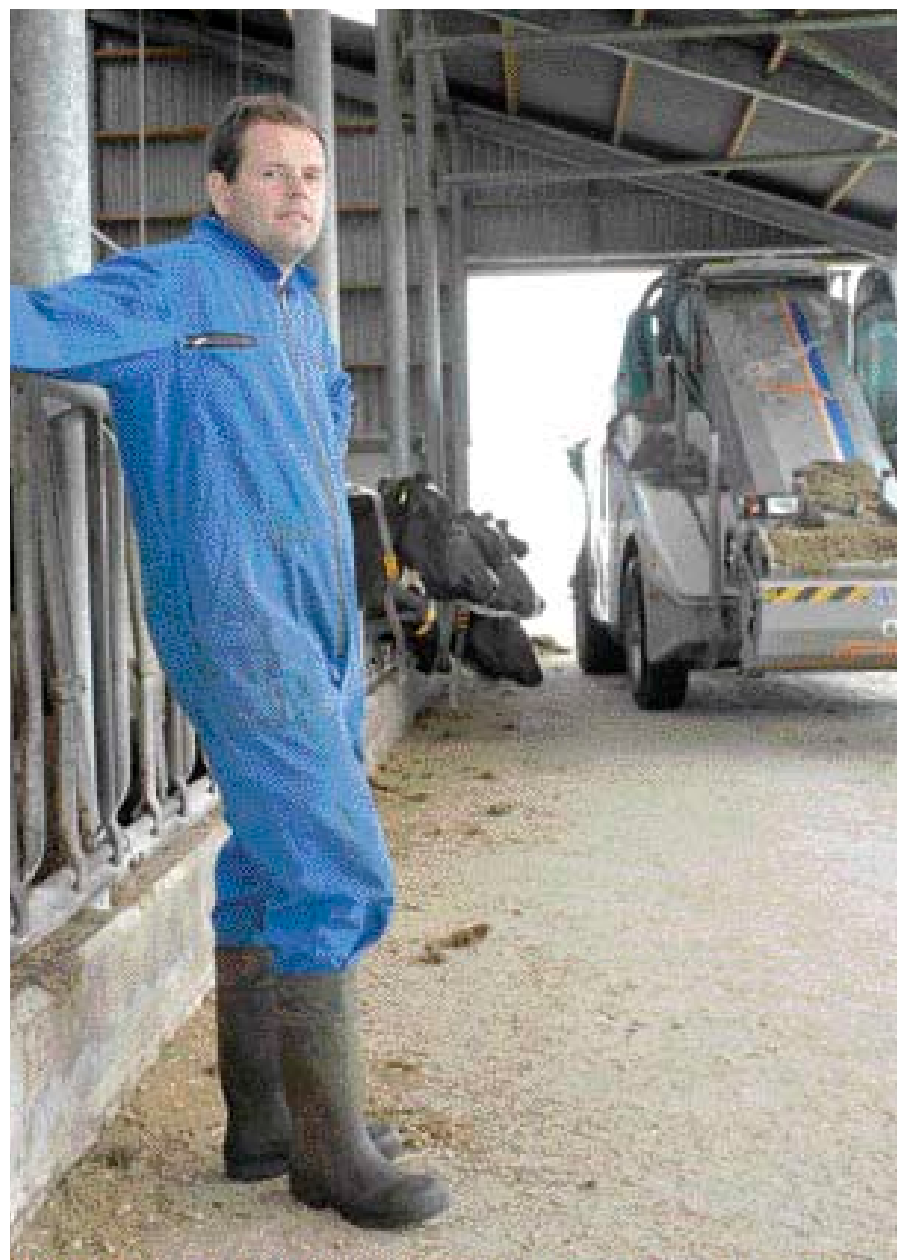

Voeren uitbesteden

Jaap Schep: 'Wij liepen vast met de arbeid op ons bedrijf'

Een nog glimmende, zelfrijdende voermengwagen voorziet de koeien van Jaap Schep (36) in Bergambacht van vers voer. De grote stickers op de voermengwagen van loonbedrijf Tuytel uit Oud-Alblas bewijzen dat de veehouder het voeren uitbesteedt. Het blijkt een bewuste keuze. 'Wij liepen gewoon vast met de arbeid op ons bedrijf', zo begint Jaap Schep zijn verhaal. 'Voeren is iets wat je gemakkelijk kunt uitbesteden en dat levert ons relatief veel tijd op.'

Jaap runt samen met zijn ouders, Arie (64) en Fijke Schep (60), een melkveebedrijf met eigen kaasmakerij en 320 mestvarkens. Onder de naam C.V. Melkveen-Kaasboerderij Schep melkt het bedrijf 175 koeien. Het melkquotum bedraagt ruim 1,3 miljoen kg en dat wordt voor negentig procent verwerkt in de eigen kaasmakerij. Dit kost gemiddeld over het jaar één volwaardige arbeidskracht. 'De laatste uitbreiding hebben we in april 2006 gedaan. Toen zijn we een melkmaatschap aangegaan en hebben er zo vier ton melk bij gekregen. Vanaf dat moment was de factor arbeid op ons bedrijf een knelpunt.'

Twee euro per minuut

Voeren werd tot februari 2007 met een opraapdoseerwagen gedaan. 'Ons bedrijf is gevestigd in een streek waar vrijwel alleen gras te verbouwen is. Daardoor hebben we niet veel te mengen en voldeed de opraapdoseerwagen prima. Mais of persulp voerden we met een voerbakje. Dagelijks was ik op deze manier zo'n anderhalf uur aan het voeren.'

Na het aangaan van de melkmaatschap heeft Schep gezocht naar arbeidsverlichting. 'Bij ons kwam het voeren weleens in het gedrang. Als je krap zit in de tijd gooi je maar snel wat in de wagen en dat is natuurlijk niet de bedoeling.'

De start van het gemengd voeren door de loonwerker kwam voor Schep als geroepen. 'Vanaf februari werken we op

deze wijze en het bevalt prima. Dagelijks worden de koeien tussen acht uur en half negen gevoerd. Voor de rest van de dag zijn we er dan mee klaar.' Het voeren neemt in de winter ongeveer 35 minuten in beslag. In de zomer met dag en nacht weiden is dat vijftien minuten. De kosten voor het voeren bedragen twee euro per minuut.

Bewuster voeren

Jaap Schep voert het jongvee voorlopig nog zelf. 'Wij hebben enkele percelen op afstand en daar maken we uit kostenoverweging altijd ronde balen. Daarvan voer ik een keer in de twee tot drie dagen het jongvee. Als de rollen op zijn, geven we het jongvee gras uit de kuil. Dat doet de loonwerker dan weer en dat kost per keer tien minuten.' Op zaterdag geeft Schep de koeien voer voor twee dagen. 'Tot nu toe geeft dat geen problemen met broei. Mocht er toch broei gaan optreden, dan is een broeiremmer een goedkoop en effectief middel.'

Het voeren van de melkkoeien, die een rollend jaargemiddelde realiseren van 8300 kg melk met 4,35% vet en 3,45% eiwit, kost Schep volgens eigen berekening op jaarbasis zo'n 30.000 euro. 'Elke maand opnieuw schrik ik van de rekening. Ik weet dat dit niet het goedkoopste systeem is, maar ik overweeg echt niet om ermee te stoppen. We hebben gekozen voor gemak en gaan door deze werkwijze bovendien bewuster om met het rantsoen. Ik moet namelijk inschatten wat de koeien zullen eten. Dat moet ik doorgeven aan de jongen die voert. Daarnaast is het vrij eenvoudig het rantsoen bij te sturen met andere producten. De tijd die we besparen, kunnen we goed gebruiken voor de veeverzorging en het kaasmaken. Dat levert geld op en geeft ons meer armslag en rust. Nee, wij willen niet meer anders.'

Florus Pellikaan

Bedrijfseconoom Liba: Johan Achten

'Geen grote afstanden'

'Een belangrijke voorwaarde bij het uitbesteden van voeren is dat de bedrijven dicht bij elkaar moeten liggen. Een voermengwagen is niet gemaakt om grote afstanden te overbruggen. Ik zie daarom eerder dat veehouders meer gaan samenwerken door samen een voermengwagen te kopen. Maar dan geldt wel dat je elkaar goed moet verstaan! Samenwerken is meer dan alleen de kosten delen. Een automatisch voersysteem kan concurreren met een voermengwagen wanneer je bij nieuwbouw kunt besparen op een brede voergang en er een tekort aan arbeid is. Vooraleer je personeel rendabel kunt inschakelen met je eerst de productiviteit opvoeren. Streven naar 300 liter per uur is dan een doelstelling. Dit is onder meer te bereiken door maximaal te automatiseren.'

Hoofd buitendienst gebr. Fuite: Jarig Jan Odinga

'Factor arbeid bepalend'

'Het uitbesteden van het voeren of een automatisch voersysteem kan een uitkomst zijn voor veehouders die er alleen voor staan en die een quotum vol te melken hebben van zo'n zeven ton. Op een bepaald moment krijg je te maken met de factor arbeid en moet je kiezen wat je gaat doen. Je ziet dat de grotere bedrijven het voeren juist wel weer in eigen beheer willen houden. Eenmalig in het weekend voeren door de loonwerker is arbeids-technisch prima te verantwoorden, maar dat geldt duidelijk niet voor de kwaliteit van het rantsoen. De temperatuur van het voer aan het voerhek kan flink oplopen en dat zie je terug in de voeropname en productie.'

Adviseur DLV rundveeadvies: Jan van Middelaar

'Graag in eigen beheer'

'Veehouders besteden eerder het landwerk uit dan het werk in de stal. Voeren is een dagelijks terugkerende activiteit die veehouders graag in eigen beheer uitvoeren. Ze willen erop kunnen vertrouwen dat het dagelijks goed gebeurt. Arbeidsvriendelijk en gemakkelijk werken is een blokkenschuif. Met één druk op de knop heb je de koeien gevoerd. Sturen in het basisrantsoen is wel lastig en er komt meer nadruk te liggen op een goede kwaliteit voerwinning. Ondanks dat blijft het systeem de interesse wekken van veehouders. De uiteindelijke keuze heeft te maken met de prioriteiten van de ondernemer: veel melk per koe of veel melk per arbeidskracht.'

Een sterke uitbreiding en de combinatie met de eigen kaasmakerij maakten bij Jaap Schep arbeid tot een knelpunt. Sinds begin dit jaar

verzorgt de loonwerker daarom dagelijks het voeren van de koeien.

Het is niet goedkoop, maar het bespaart wel veel tijd.